

P O D S U M O W A N I E

PoMOCna KAWA #45

POMOC SPOŁECZNOŚCI UCHODźCZEJ ROMÓW W POLSCE

7 ORGANIZACJI WZIĘŁO UDZIAŁ W NASZYM SPOTKANIU Fundacja Unitatem (Poland Welcomes), Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Korytnikach, International League, Fundacja Avalon, Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich, Mediacji i Ochrony Prawnej CONSILIUM

Gościnią spotkania była **Joanna Talewicz - prezeska Fundacji „W Stronę Dialogu”**. Fundacja od 11 lat zajmuje się wspieraniem społeczności romskiej oraz budowaniem dialogu międzykulturowego. Prelegentka wielopoziomowo przybliżyła obecną sytuację społeczności uchodźczej Romów, wskazując dodatkowo na jej przyczyny oraz skutki. Jeżeli chcesz dowiedzieć się więcej, poniżej znajdziesz podsumowanie najważniejszych wniosków z prelekcji.

Po pierwsze - edukacja

Kluczem do niesienia skutecznego wsparcia uchodźcom ze społeczności Romów jest zrozumienie tej grupy, a przede wszystkim odrzucenie stereotypów na jej temat. Prezeska Fundacji „W Stronę Dialogu” zwróciła uwagę, że Romowie to bardzo różnorodna zbiorowość - nie zawsze hermetyczna czy konserwatywna. Nawet wewnątrz tej społeczności istnieją podgrupy, które różnią się między sobą kulturowo. Ekspertka przyznała, że Romowie mieszkający w Ukrainie nierzadko borykają się z problemem ubóstwa. Innym problemem jest fakt, że około 20% mniejszości romskiej w Ukrainie posiada status bezpaństwowców, w związku z czym może stracić tytuł prawny do pomocy w Polsce. Te i inne formy marginalizacji mogą wpływać, chociażby na brak ufności Romów do instytucji i poczucie zagrożenia. To tym samym jeden z czynników utrudniających pracę z tą społecznością.

Uchodźcy drugiej kategorii

Romowie, którzy uciekli przed wojną w Ukrainie - w państwie, w którym urodzili się, wychowali - po dotarciu do Polski często nie otrzymywali pomocy na równi z innymi obywatelami ukraińskimi, ponieważ na granicy polsko-ukraińskiej nierzadko wydawali się uchodźcami drugiej kategorii--

--którym należy się pomoc w drugiej kolejności. Zdarzały się sytuacje, w których otwarcie odmawiano wsparcia tej grupie tylko ze względu na pochodzenie. Bywało, że inicjowały je osoby uchodźcze nieromskiego pochodzenia, które przez własne uprzedzenia utrudniały niesienie pomocy potrzebującym. Traktowanie Romów jak uchodźców drugiej kategorii powoduje, że w perspektywie długofalowej ich sytuacja może nie zostać wzięta pod uwagę w momencie tworzenia rozwiązań systemowych, w tym polityki migracyjnej. Często spotykane sytuacje to: odmowa wynajęcia mieszkania Romom (pomimo potwierdzenia płynności finansowej), odmowa zakwaterowania w zbiorowych punktach, tłumaczenie niechęci podejrzeniami o potencjalne kradzieże, których „mogą” dopuścić się Romowie.

Domniemany nomadyzm Romów oraz problemy prawne

Ekspertka przywołała bardzo ważną kwestię – przypisywanie społeczności romskiej nomadyczności. Zwróciła uwagę, że nomadyczny tryb życia należy do mniejszości w tej grupie. Kwestia ta powoduje problemy prawne, jeśli chodzi o uznawanie Romów za uchodźców. Istnieje narracja, według której nomadzi z racji tego, że nie są związani z jednym państwem, nie mogą teoretycznie uciekać przed zagrożeniami, na jakie są w nim narażeni. Joanna Talewicz podkreśliła, że nie jest to problem nowy, a taktyki oparte na podobnych twierdzeniach były stosowane po II wojnie światowej. Sytuację dodatkowo komplikuje fakt braku orzecznictwa czy innych dokumentów międzynarodowych, które dokładnie regulowałyby tę kwestię.

Dwie niebezpieczne tendencje

Prezesa Fundacji przywołała dwa zjawiska niebezpieczne dla społeczności romskiej. Pierwsze to „wypychanie” za miasto, co utrudnia otrzymanie pomocy, która zazwyczaj jest dostępna w dużych miejscowościach. Drugie – tworzenie segregowanych ośrodków, co może być reakcją na niechęć do umieszczania Romów w punktach zbiorowego zakwaterowania.

Szkolenia z Fundacją „W Stronę Dialogu”

Z powyżej przedstawionych informacji wynika, że potrzebujemy edukacji pracowników organizacji humanitarnych, dzięki której Ci będą wiedzieć, jak docierać do społeczności romskiej i budować komunikację pomiędzy kulturami. Fundacja „W Stronę Dialogu” jeszcze przed wojną prowadziła takie szkolenia. Każda organizacja może zgłosić się i wyrazić zapotrzebowanie na kurs. O szczegóły można zapytać, pisząc na adres biuro@fundacjawstronedialogu.pl.

Jeśli potrzebujesz kontaktu do konkretnej organizacji, napisz do nas na adres: mapujpomoc@culturelab.pl.